

קיבוץ סאסא

ביום שישי 18.5.18 אמית וגדי הזמינו אותנו לסיור בקיבוץ סאסא. ביקרנו באתרים מרתקים בתחומי הקיבוץ, ושמענו מה יש לסאסא עוד להציע. הגיעו כ 20 איש – נבחרת יפה לאור העובדה שהקדמנו את זמן הסיור הרגיל, לפני 11 בבוקר. גדי השתדל לסדר לנו מזג אויר טוב, אבל היה קצת חם.

נפגשנו בכניסה לקיבוץ (כן, קיבוץ. שיתופי. עוד יש כאלה!!) והעפלנו לאתר הביקור הראשון – **אתגר בהר**: דרוור – בן הקיבוץ ויוזם המקום, סיפר לנו על הקמתו. דרוור חזר לקיבוץ משהות בברזיל. הוא למד הדרכת הישרדות באמזונאס ועסק באבטחה. מאוחר יותר השלים גם לימודים בווינגייט. אורי – שותפו של דרוור, חבר סאסא כבן 60, בעל הכשרה לניהול פארק חבלים והנחיית קבוצות.

הפארק פועל הן כפארק חבלים מסחרי והן בפרויקטים חינוכיים וחברתיים שונים – נוער בסיכון, כתה ללקויי תקשורת, עמותת "תנופה" מהמגזר הדרוזי ועוד. העבודה עם לקויי תקשורת (ילדים על הרצף האוטיסטי) מעודדת את התלמידים לתקשר באופן מילולי זה עם זה על מנת להצליח במשימות.

נתונים:

- בפארק 16 גשרים, 250 מטרים בסך הכל.
- זמן ממוצע למבקר באוויר: שעה. למשפחות מומלץ להגיע לפחות לשעתיים על מנת למצות את כל האפשרויות. אפשר בקלות למלא פעילות של יום שלם במקום.
- יש פעילות לכל גיל, מותאמת לבעלי כושר גופני גבוה או נמוך.
- מומלץ מאד לתאם הגעה מראש: 04-6988626, ואם רוצים פארק "פרטי" – פשוט להגיע בתשע בבוקר.
- הבטיחות בפארק מותאמת לתקן האירופאי המחמיר בעולם.
- מתקבלות קבוצות עד 100 איש או 200 ילדים. ההיתר הרשמי הוא עד 250 אך לא מוכן לדחוס.
- יש גיוון של מתקנים חדשים בכל שנה. 65-70% מהלקוחות חוזרים.
- יש הקפדה רבה על התנהגות אדיבה של המדריכים.
- תמיד נדרשים עובדים. מומלץ כחוויה קיצית לצעירים.
- אתר: <https://www.etgarbahar.com>

מול אתגר בהר נמצא "**הבוסתן**" – זהו אזור מגודר, בו משוטטים חמורים וסוסים ממשק הילדים. במקום שרידים של מתקני חקלאות עתיקה ומערות קבורה (המצויות בכל רחבי סאסא). יש במקום ספסלים ואפשרות לשבת עם קבוצה.

המשכנו ל**תצפית** מסאסא אל אזור לבנון, והצטרף אלינו, **אורי לב**, מורה להיסטוריה בפנסיה, ומורה דרך. אורי סיפר לנו על ההיסטוריה של סאסא ומלחמת העצמאות.

נקודת התצפית מצויה ליד **בית כנסת מהתקופה הביזנטית**. קיימת התלבטות מדעית לגבי הגדרת המבנה כבית כנסת. הוא בנוי כדוגמת בית הכנסת בברעם אך קטן יותר. קוהל ווצינגר זיהו כאן בית כנסת ונוהלה כאן חפירה ע"י גדעון פרסטר שעשה דוקטורט על בתי כנסת בגליל, והתקשה להכריע שמדובר בבית כנסת ולא מקדש, בשל אי התאמה לכיוונים הידועים. המיקום משיק לגבול נוצרי וצפונה מכאן ידועים רק מקדשים וכנסיות. למרות ההתלבטות מקובל שיש כאן בית כנסת. קיומם של מקווה טוהרה עתיק (גם הוא מאותה תקופה, רומית-ביזנטית) ומערת קבורה יהודית בקרבת מקום מחזקים את הטענה.

מהתצפית הלכנו אל **המוזיאון של סאסא**. אמית הכינה לנו כיבוד – ריבות, זיתים ומשקאות תוצרת בית – והחברים הוסיפו. צביה ונמרוד הכינו לנו ברכה לכבוד **חג השבועות**:

"חג הביכורים, שמשמעותו חקלאית, מציין את ראשית יבולי הקיץ והשמחה בהם. תושבי הישובים הכפריים בגליל הבינו מזמן שחקלאות זה לא מספיק וראו ברכה בשילוב עם התעשייה. בשנים האחרונות החקלאות חוזרת לתפוס מקום חשוב יותר, הצלחות רבות בענפי המטע, ואנו מתברכים בכך. חג שמח!"

ראינו סרט רקע על סאסא וההיסטוריה של המקום ואמית סיפרה לנו עוד על הקמת הקיבוץ והמפעלים. סאסא ממוקמת על תל ולכן מצוי בה גם אוסף עתיקות מרשים. במוזיאון הדריך אותנו אלי ספרן. אלי הוא מורה דרך, פנסיונר, ומדריך במוזיאון. **לתיאום ביקורים במוזיאון:** אלי ספרן: 0505511868.

אמית סיפרה לנו על סאסא מראשיתו של הקיבוץ. הגרעין המייסד היה של "השומר הצעיר" מצפון אמריקה. הם הגיעו לארץ בשנות מלחמת העצמאות וחלמו דווקא להתיישב בנגב. אמרו להם "כאן צריך ליישב" ואם לא – לא ידוע מתי תקבלו מקום. היתה הסתייגות מהתיישבות בכפר הערבי סעסע, (אשר תושביו ברחו ב"מבצע-חירם" ללבנון) אך הצבא קבע שזו הנקודה הנכונה מבחינה אסטרטגית. ביום ההתיישבות 13 בינואר – היה קר למדי. אחרי טקס העליה לקרקע נותרו חברי הגרעין לבד בלי ידע מבוסס איך להקים ולקיים קיבוץ. בבוקר המחרת קמו החברים לשלג שירד בלילה ונערם לגובה חצי מטר. המקום היה מנותק במשך שלושה ימים ללא מים, אוכל וחימום. סאסא היה ישוב יהודי יחיד באזור ההר למשך חצי שנה, (עד להקמת קבוץ ברעם בקיץ אותה שנה). הם החליטו לבנות באבן כדי להשתלב באזור והיו מאד אידיאליסטים. הם חלמו על חינוך מקומי רציף מבית התינוקות ועד י"ב, וכיוון שמיעוט הילדים לא איפשר זאת הם החליטו על שילוב חברות נוער מבחוץ. בסאסא הקימו מבנה-חינוכי ייחודי של שילוב ילדי "עלית-הנוער" ביחד עם ילדי הקיבוץ ולא בקבוצות נפרדות כפי שהיה נהוג במרבית הקבוצים. היום בתי הספר (יסודי ותיכון) קולטים אוכלוסייה מגוונת מכל האזור וכל הדתות וילדי הקיבוץ הם מיעוט.

בקיבוץ מגוון אפשרויות לסיורים ותיירות – ארכיאולוגיה, אמנות (ורדה יתום – אמנית קרמיקה בינלאומית), פעילות לקידום השלום, ועוד. המגוון הזה מתאפשר גם הודות לכך שהקיבוץ נותן תמיכה כלכלית ליוזמות מקומיות ומשקיע בהן. כל הצעה של חבר מקבלת מספר שנים של תמיכה בלא תנאי. כאשר היה ביקוש לשינוי בסאסא הקיבוץ נכנס לתהליך של למידה והוחלט על שינויים נקודתיים ולא פירוק השיתוף.

אתר קיבוץ סאסא: <http://www.ksasa.org.il/cgi-webaxy/item?index>

ניתן לתאם ארוחת צהריים לקבוצות בחדר האוכל בשעות 12:00-14:00, לא כשר, 45 ₪ לאדם. אסף מילוא: 054-2874042.

פינה בחורש

גדי: לפני כ-12 שנים כביש המערכת עבר סמוך לחלקת חורש טבעי סבוך שקשה להיכנס אליו. כשבדקנו מה נמצא שם מצאנו את מרבית המינים (עצים, שיחים ומטפסים) שמאפיינים את אזור ההר בגליל והם התרכזו בשטח קטן יחסית. באותה עת הוחלט לבנות במקום שכונה, וגדי ואמית הצליחו להדביק את הקיבוץ ברעיון לוותר על שטח של בית וחצי לטובת הפינה בחורש. ביישוב בו בונים בקומות כי יש בעיית שטח, זו הקרבה גדולה. היעד – שמורה קטנה שתכיל את מגוון הצומח בחורש של הגליל.

התכנון של הפינה בחורש הוא של גדי ועל פיו פרץ צוות הנוי של סאסא שבילים בתוך החורש הסבוך. בתרומה ממשפחתה של אמית נעשו שלטים עם איורי הצמחים. השלטים מאד מוקפדים ומדויקים (ציירה נגה מזרחי בהנחיית גדי). המקום מטופל ומתוחזק ע"י גדי ואמית וצוות הנוי של הקיבוץ שגם הוסיפו פינת ישיבה. לידה ישנה תיבה ובה אגדות צמחים ולוחות מוקטנים של איורי הצמחים, למי שרוצה לשוטט עם הדף. להשערתו של גדי, עד סוף שנות הארבעים היו כאן חלקות מעובדות, ראינו

שנותרה טרסה בנויה, ובשבעים השנים האחרונות החורש התחדש וצמח כאן ללא מגע יד אדם. חלק מהעצים נשברו וקרסו מהשלג הכבד שירד כאן לפני ארבע שנים.

בכדי להשלים את המגוון נשתלו גיאופיטים בקרחת קטנה בתוך החורש, ונוספו שלטים ליד הצמחים.

אמית מדגישה – **זהו מקום פרטי בין בתי מגורים ואינו משמש כיעד לביקור תיירותי**. אנו מתבקשים לא להגיע למקום עם קבוצות או אף לבד. מי שרוצה להביא את משפחתו מוזמן ליצור קשר עם אמית וגדי והם יקבלו אותנו ברצון.

לסיום הסיור המשכנו **לגלידריית בוזה** – מפעל וחנות בשיתוף יהודי-ערבי. ניתן להגיע עם קבוצות לספורים וטעימות: <http://buzaisrael.co.il/הספורים-שלנו>

תודה גדולה לאמית וגדי על הסיור המושקע.